

כ"ו בכסלו תשס"ד
21 בדצמבר 2003
X5176

חוות דעת על מצב התעסוקה והאבטלה - אשקלון לקראת דיון במרכז ההשקעות בהעתקת מפעל קוקה- קולה

עיקרי הממצאים

המבקרים את מתן הסיוע הממשלתי להעתקת מפעל קוקה-קולה נתמכים בעיקר בטיעונים הקשורים למבנה העתידי של שוק המשקאות והקטנת התחרותיות ומתעלמים כמעט לחלוטין מן ההיבט התעסוקתי שהיה מלכתחילה המניע המרכזי למתן הסיוע להעברת המפעל לאשקלון. מטרת חוות דעת זו למקד את הדיון במצב התעסוקה באזור אשקלון בהשוואה למרכז הארץ כרקע לקבלת ההחלטה. להלן ממצאים עיקריים שפורטו בחוות הדעת¹ המתבססים על 20 מדדים שנבחנו על ידי הרשות לתכנון כח אדם כדי לאפיין ממדים שונים של הפער בין אשקלון לאזור המרכז. נמצא שעל פי כל המדדים הללו מצבה התעסוקתי ומצב האבטלה באשקלון קשה ביחס למרכז הארץ. להלן עיקרי הממצאים:

ביקוש לעובדים

- הרמת היחסית של הביקוש לעובדים במגזר העסקי בנפות אשקלון² מהווה כמחצית מרמת הביקוש המקבילה באזור המרכז. במילים אחרות, לו שיעור המשרות בנפת אשקלון³ היה דומה לזה שבמרכז היה כיום מספרן של המשרות הפנויות בנפת אשקלון פי 2 ויותר.
- שיעור איוש המשרות בנפת אשקלון גבוה ביותר מ - 20% מהשיעור באזור המרכז, דבר המלמד על קיום עודף היצע גדול של כח אדם בנפת אשקלון בהשוואה למרכז.
- שיעור המשרות הפנויות המוגדרות כמשרות לזמן קצר שמגבירות את אי היציבות בשוק העבודה גבוה בנפת אשקלון בכ - 20% אחוז משעור משרות אלה באזור המרכז.
- השיעור היחסי של פליטת העובדים בנפת אשקלון נמצא גבוה בכ - 40% משעור פליטת העובדים באזור המרכז.
- מספר העסקים שנסגרו בשנה האחרונה בנפת אשקלון עומד על כ - 700 עסקים ושיעורים גבוה ב 20% מהשיעור המקביל באזור המרכז.

¹ הממצאים מתבססים על ניתוחים שערכה הרשות לתכנון כ"א במשרד התמ"ת
² המתבססת על שיעור המשרות הפנויות
³ נפת אשקלון - על פי הסיווג הגיאוגרפי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

- מספר המועסקים שעבדו בעסקים שנסגרו בנפת אשקלון הגיע בשנה האחרונה לכ- 12,000 ושיעורים נמצא גבוה ב- 50% בהשוואה לשיעור במרכז הארץ.

תעסוקה

- שיעור ההשתתפות בכח העבודה בנפת אשקלון עמד בשנת 2002 על כ-53% בלבד בהשוואה לשיעור של כ-58% במרכז הארץ.
- המבנה הענפי של התעסוקה בנפת אשקלון מצומצם ומתמקד בענפי התעשייה בכלל ובמסורתיים שביניהם בפרט, כמו גם במגזר הציבורי. הפגיעה החזקה בענפי התעשייה המסורתית עקב תהליכי החשיפה בעשור האחרון, והיחלשותו של המגזר הציבורי עקב מצוקת תקציב ההולכת וגדלה, הגדילו את הפגיעה היחסית במקורות התעסוקה העיקריים של נפת אשקלון בשנים האחרונות.
- המחסור במקומות העבודה בעיר אשקלון ובסביבתה הקרובה יצרה מצב שכ- 30% מתושבי העיר עובדים מדי יום מחוץ לנפת אשקלון.
- שכירים העובדים בנפת אשקלון משתכרים ברטו לשעת עבודה בממוצע 25% פחות מעמיתיהם במרכז. עד 10 שנות לימוד נמצאו פערים של 15%, בהשוואה לפערים של יותר מ-40% ברמות השכלה של 16 שנות לימוד ויותר.
- הירידה המתמשכת בביקוש לעובדים בשנים האחרונות הקטינה את מספר העובדים במגזר העסקי. רק בשנה האחרונה ירד שיעורם באחוז אחד בעוד שבמרכז הארץ הוא נשאר יציב.

אבטלה

- שיעור האבטלה בעיר אשקלון עומד כיום על- 17% בהשוואה ל 13.8% בשנת 1996 ושיעור של 12.1% בתחילת שנות התשעים.
- שיעור האבטלה בנפת אשקלון המשמשת גם כעורף תעסוקתי לעיר אשקלון, הגיע בשנת 2002 ל 13% בהשוואה ל 9% באזור המרכז.
- בחינה של מגמות בשיעורי האבטלה מתחילת שנות ה-90 ועד היום מלמדת כי שיעור האבטלה בנפת אשקלון נשאר ברמה גבוהה ויציבה גם בתקופות של שגשוג כלכלי יחסי בהן שיעור האבטלה באזור המרכז ירד באופן משמעותי עד כדי כ- 6.5%.
- משך האבטלה הממוצע בנפת אשקלון והעיר אשקלון עומד בממוצע על כ- 28 שבועות (כ- 7 חודשים) והוא גבוה בממוצע בחודש ימים ממשך האבטלה במרכז הארץ).
- גודלו של 'הגרעין הקשה'/מובטלים לזמן ארוך (מחפשי עבודה 50 שבועות או יותר) הגיע בעיר אשקלון ל 26% מקרב סה"כ המובטלים, בהשוואה ל 17% באזור המרכז.
- שיעור האבטלה של נשים ועולים חדשים (שעלו משנת 90 ואילך) נמצא גבוה במיוחד בהשוואה לאוכלוסיות אלה במרכז הארץ. במיוחד, קשה מצבם התעסוקתי של הורים יחידים בעיר אשקלון – אבטלתם הגיע לשיעור של 36% בהשוואה ל 10% באזור המרכז.

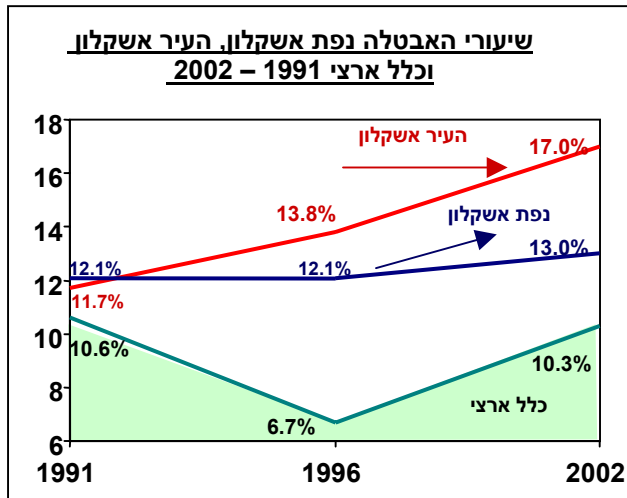
- שעור האבטלה של בעלי ההשכלה הנמוכה (עד 11 שנות לימוד), כ 20%, נמצא גבוה באופן משמעותי ביחס לשיעור של אוכלוסייה זו במרכז וכן בהשוואה לכלל נפת אשקלון.

משמעות הממצאים:

- למרות הקרבה הגיאוגרפית בין מרכז הארץ לאשקלון וסביבתה מלמדים הנתונים שמדובר בשני שווקי עבודה שונים באופן מהותי ברמת הביקוש וברמת הפיתוח, בעוד שדרגת השוני של מאפייני היצע כח העבודה בין שני האזורים אינה גבוהה באופן יחסי.
- ההסתברות של מחפשי עבודה בעלי מאפיינים דומים למצוא עבודה באשקלון היא נמוכה לעין שעור מזו במרכז, ולכן משך האבטלה ארוך הרבה יותר בנפת אשקלון ובמיוחד בעיר אשקלון.
- כתוצאה מהתארכות משך האבטלה, גדל השימוש בזכאויות של ביטוח אבטלה והבטחת הכנסה.
- בשל כך, באשקלון ביחס למרכז נמוך שיעור ההשתתפות, אנשים מפחיתים את רמת פעילותם בשוק העבודה לאורך שנים והופכים להיות עניים ונתמכים יותר.
- מטיעוני האוצר עולה כי הנזק העלול להיגרם מהפיטורין המתוכננים בעקבות העתקת המפעל דומה לתועלת שבגין תוספת מקומות העבודה החדשים ומקזז אותה. מכאן עולה שרווחת הציבור על פי אותה גישה אינה משתנה. הניתוח והממצאים שהוצגו בחוות הדעת עומדים בניגוד גמור לטיעונים אלה. על פי ניתוח זה, מחפש עבודה באזור המרכז עומד בפני שוק עבודה עם הצע משרות גדול הרבה יותר מאשר מחפש עבודה באזור אשקלון, הוא יחפש עבודה פחות זמן, ימצא עבודה בסבירות הרבה יותר גבוהה, וסיכויי לפרוש מכח העבודה נמוכים יותר מאלה של עמיתו באזור אשקלון. מכאן, שפיטורי עובדים במרכז הארץ גורמים לנזק קטן יותר ופוגעים פחות מאשר התועלת המתקבלת משילובם של מובטלים בנפת אשקלון.

לשם המחשה, אם בסופו של תהליך העתקת המפעל לאשקלון יישארו 100 מובטלים באזור המרכז מתוך פיטורי 500 העובדים, ובמקביל יקלטו 500 מקבלי גמלאות באזור אשקלון, יתווספו 400 עובדים נטו מקרב מקבלי הגמלאות. תוספת משרות אלה תהווה פתרון לכ – 7% מכלל המובטלים בעיר אשקלון. יוצא מכך, שהחסכון לתקציב המדינה בתשלומי קצבאות הבטחת הכנסה וביטוח אבטלה יעמוד על כ- 70 מליון ש"ח במהלך 7 שנים. להערכתנו, על מנת להצמיח מפעל חדש בסדר גודל של קוקה-קולה ידרשו בין חמש לעשר שנים, וזאת בהנחה שהמפעל ייוולד בגודל בינוני. ראוי להדגיש שחסכון זה לקופת המדינה, אשר אינו מוצא כל התייחסות בטיעוני המבקרים, דומה בסדרי הגודל לסכום הסיוע שינתן על ידי הממשלה להעתקת המפעל.

עוד ניתן ללמוד מהניתוח, שהעתקת המפעל מהמרכז אל אשקלון תגדיל בשוליים את התוצר הוואיל ובשיווי משקל לטווח הארוך יעבדו כ- 900 עובדים (500 באשקלון ו- 400 במרכז) בהשוואה למצב הנוכחי בו עובדים רק 500 עובדים ו- 500 מובטלים הנהנים מזכאויות.

- יודגש כי שעור האבטלה גדל באופן ניכר בעיר אשקלון בעשור האחרון, זאת בהשוואה לכלל הנפה וכל שכן בהשוואה לכלל הארץ. הסיבה לכך נובעת משני טעמים:
 1. הגדלה ניכרת של אוכלוסיית הנפה והעיר כתוצאה מהעלייה של שנות התשעים.
 2. מקורות התעסוקה בנפת אשקלון לא גדלו במקביל לגידול באוכלוסייה באזור זו.

- עובדות אלה מחייבות מתן פתרונות בשנים הבאות בהיקפים גדולים מכפי שניתן בעשור האחרון ובהם העתקת מפעלים נוספים. זאת כדי לכסות על שיעורי האבטלה הנוכחיים והתווספות כח אדם בשנים הקרובות. חשוב שפתרונות כאלה יספקו תעסוקה יציבה ומתמשכת. מפעלי עוגן, דוגמת קוקה-קולה, מהווים אחד מהמרכיבים החשובים בסל הפתרונות התעסוקתיים ההכרחיים. דפוס פתרון המתבסס על העתקת מפעלים ממרכז הארץ ומיקומם בפריפריה, גם אם אינו מהווה תוספת נטו של מקומות עבודה, מסייע בהקטנת אי השוויון בתעסוקה ובנטל האבטלה בישראל.

פירוט חוות דעת על מצב התעסוקה והאבטלה - אשקלון

רקע כללי

מנהלת מרכז השקעות במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה אישרה מתן סיוע להעתקת מפעל קוקה-קולה מבני ברק לאשקלון. הנימוק המרכזי לסיוע לעיל הינו מצב התעסוקה הקשה באשקלון וסביבתה, והרצון לצמצם את ממדי האבטלה של אוכלוסיית האזור. למרות שמצב התעסוקה והאבטלה באשקלון וסביבתה היה והינו הנימוק המרכזי לאישור שניתן, נידחק נושא זה בשבועות האחרונים לשולי הדיון. המבקרים את מתן הסיוע להעברת המפעל מתעלמים כמעט לחלוטין מניתוח מצב התעסוקה באזור אשקלון והשוואתו למצב שוק העבודה במרכז הארץ, בו מצוי כיום המפעל. רק במידה ושוק העבודה של אשקלון והסביבה זהה לחלוטין לזה של המרכז, וההסתברות של מחפשי עבודה מובטלים ואחרים למצוא עבודה דומה בשני השווקים, ניתן להתעלם מהיבטי שוק העבודה בקבלת ההחלטה בדבר מתן הסיוע להעברת המפעל. המבקרים את מתן הסיוע בכלל, והאוצר בפרט, מתמקדים בטיעונים הקשורים להשלכות העתקת המפעל על המבנה העתידי של שוק המשקאות הקלים והקטנת התחרותיות ואי לכך פגיעה בצרכנים. גישה כזו, המתמקדת בהשלכות לשוק הצרכנים בלבד, מניחה מראש ששוקי העבודה באשקלון ובמרכז הארץ זהים, וזאת מבלי שהוכח הדבר. מטרת חוות דעת זו לבחון האם ההנחה הסמויה המלווה את טיעוני המתנגדים להעתקת המפעל, ששוקי העבודה במרכז ובאשקלון אינם שונים, אכן תקפה.

הרשות לתכנון כוח אדם במשרד התמ"ת בחנה בשבועות האחרונים את מצב שוק העבודה באשקלון והסביבה בהשוואה למצבו במרכז הארץ בעזרת 20 מדדים שונים מתחום שוק עבודה כדי לאתר את הטרוגניות שוקי העבודה במידה וקיימת. מדדים אלה קובצו ל-4 אשכולות של משתנים: מדדי ביקוש לעובדים, מדדי תעסוקה, מדדי אבטלה, ומאפייני אוכלוסייה. מקורות הנתונים לחישוב המדדים שפורטו בהמשך הינם סקרי כוח אדם של הלמ"ס, ומעקבי מעסיקים של הרשות לתכנון כוח אדם.

1. הביקוש לעובדים

1.1 אמצות פנויות: מספר המשרות הפנויות בנפת אשקלון הגיע ל-310 במוצע ליום בתשע החודשים האחרונים של השנה, ושיעורם עומד כיום על 0.6% מסך העובדים במגזר העסקי בנפה (56 אלף עובדים). זוהי רמת ביקוש נמוכה לעובדים בכלל, וכל שכן בהשוואה למספר המשרות הפנויות הממוצע בחמש שנים האחרונות. כך לדוגמה, ב-1998 עמד מספר המשרות הפנויות בנפת אשקלון על ממוצע יומי של 2,765 משרות פנויות, דהינו במהלך חמש שנים האחרונות ירד שיעור המשרות הפנויות בממדים גדולים במיוחד. גם במרכז הארץ ירד הביקוש היחסי לעובדים בחמש השנים האחרונות, אולם בממדים הרבה יותר צנועים. בעוד שהירידה במספר המשרות הפנויות בנפת אשקלון הייתה של כ-89%, הירידה במספר המשרות הפנויות במרכז הייתה בשיעור של 48% בלבד. מעבר להבדלים במגמות הקיטון במשרות פנויות גם המצב כיום מלמד כי מחפשי עבודה במרכז הארץ עומדים בפני שוק עבודה שונה מעמיתיהם בנפת אשקלון, כך שהביקוש היחסי לעובדים במרכז הארץ גדול פי 2.2 בהשוואה לביקוש היחסי לעובדים בנפת אשקלון.

חיישנים נוספים למצב שוק העבודה כגון איוש משרות ופליטת עובדים, תומכים בתמונת המצב שתוארה באמצעות התפתחות המשרות הפנויות ובה מחפשי העבודה בנפת אשקלון עומדים בפני שוק עבודה כמעט נטול ביקושים.

הביקוש לעובדים בנפה והעיר אשקלון ומחוז ת"א והמרכז, ממוצע 9 חודשים 2003

מחוז ת"א והמרכז	נפת אשקלון		
	סה"כ	סה"כ	
			הביקוש לעובדים (ללא בניה וחקלאות)¹
	12,270	312	מספר המשרות הפנויות
	25,015	1,583	מספר המשרות שאוישו
	24,194	2,066	מספר העובדים שנפלטו
	1.3%	0.6%	% המשרות הפנויות ²
	2.6%	2.8%	% המשרות שאוישו ²
	33.9%	27.4%	% המשרות שאוישו לזמן הארוך ³
	2.6%	3.7%	% המשרות שנפלטו ²
	67.5%	85.2%	שיעור איוש משרות ⁴
			מפעלים שנסגרו
	25,040	12,010	מספר העובדים
	3,172	696	מפעלים
	9.1%	11.2%	% מפעלים שנסגרו ⁵
	6.0%	13.0%	% העובדים במפעלים שנסגרו ⁶

(1) מדד הביקוש לעובדים נבחן ללא בניה וחקלאות הואיל וענפים אלו מושפעים בשנים האחרונות מדפוס הטיפול המנהלי בעובדים זרים המביא להגזמה ניכרת של הביקוש לעובדים בענף כדי להשיג היתרים. (2) מסך העובדים במגזר העסקי (3) מסך המשרות שאוישו (4) מתוך סה"כ משרות פנויות ואוישו (5) מתוך סה"כ המפעלים במגזר העסקי (6) מתוך סה"כ העובדים במגזר העסקי

מקור: מעקב מעסיקים, הרשות לתכנון כ"א

1.2 **עוצר איש מעלות:** המדד המייצג את שיעור איוש המשרות מושפע מהיצע כח האדם באזור. ככלל במצבי עודף הצע כוח אדם מעלה את שיעור האיוש בקרב המשרות הפנויות. הנתונים מלמדים כי כיום שיעור האיוש בנפת אשקלון גבוה באופן ניכר ביחס לשיעור איוש משרות במרכז הארץ, 85%- ו-67% בהתאמה. הממצא מעיד על הצע כוח-אדם גדול בהשוואה לקצב איטי של יצירת משרות בנפת אשקלון, והדבר מוצא את ביטויו במספר רב מועמדים ביחס לכל מישרה שמבקשים המעסיקים לאייש.

1.3 מעלות לטווח קצר, פליטת עובדים: אחד ממאפייני הביקוש לעובדים כיום הוא גידול בחלקן של משרות זמניות לטווח קצר וקיטון בחלקן של משרות לטווח ארוך. מתוך סך המשרות המאווישות כיום בנפת אשקלון-27% בלבד הוגדרו כמשרות לטווח הארוך, זאת בהשוואה לשיעור גבוה יותר, כ-34% משרות לטווח ארוך במרכז הארץ. איושים לזמן קצר משפיעים בין השאר על שיעורי פליטת עובדים. מתוך סקר המעסיקים של הרשות לתכנון כוח אדם עולה כי שיעור פליטת עובדים מסך העובדים במגזר העסקי בנפת אשקלון עמד על כ-3.7% בממוצע לחודש, והיה גבוה ב-40% ויותר מהשיעור המקביל במרכז הארץ (2.6%).

1.4 סלידת מפעלים בשנה האחרונה נסגרו בנפת אשקלון כ-700 עסקים, שבהם עבדו למעלה מ-12 אלף עובדים. שיעורם של המפעלים שנסגרו בנפת אשקלון בשנה האחרונה עמד על 11.2% בהשוואה ל 9.1% באזור המרכז. שיעור העובדים במפעלים שנסגרו מתוך סה"כ העובדים במגזר העסקי עמד על 13% בנפת אשקלון לעומת 6% באזור המרכז.

2. השתתפות בכוח עבודה, תעסוקה ושכר

2.1 שיצור ההשתתפות: שיעור ההשתתפות בכוח העבודה האזרחי בנפת אשקלון עמד בשנת 2002 על 53.2% והיה נמוך במעט מהשיעור בעיר אשקלון (54.2%). ונמוך באופן משמעותי מהשיעור במרכז הארץ שעמד על 58.4%. הפער הגדול יחסית (4-5 נקודות אחוז) בין הנפה והעיר אשקלון לבין מרכז הארץ נובע משורה של גורמים שביניהם ניתן למנות את ההבדלים בין האזורים במאפייני האוכלוסייה, האפשרויות המצומצמות יותר לתעסוקה, ואת שיעורי ההתייאשות מחיפוש עבודה הגבוהים יותר בנפת אשקלון.

2.2 מנהי ענפי: התעסוקה בנפה והעיר אשקלון מתרכזות במספר מצומצם של ענפים. חלקם של העובדים בענפי התעשייה והמגזר הציבורי מסך העובדים בנפה הגיע בשנת 2002 ל-56% בהשוואה ל-45% במרכז הארץ. התעשייה בנפת אשקלון מתמקדת בתעשייה המסורתית שנפגעה יותר מתעשיות אחרות בעשור האחרון ולכן ההשלכות על התעסוקה בנפה היו קשות בהשוואה לאזורים בהם ענפי התעסוקה מגוונים יותר. כמו כן, היחלשותן של הרשויות המקומיות בשל מצוקות תקציב פגעו יותר בתעסוקה בערי השדה כמו למשל באשקלון בהשוואה לפגיעה בתעסוקה במרכז הארץ.

2.3 ראמי שכר: רמת הפיתוח הנמוכה בנפה בעיר גורמת לכך ששיעור גבוה יחסית מהמתגוררים בעיר אשקלון מוצאים את פרנסתם מחוץ לעיר, ומחוץ לנפה. עודף הצע כוח אדם ביחס לביקוש לו ברמת כלל העובדים בנפת אשקלון וכן בחלוקה שלהם לפי רמות השכלה גורם לכך שרמת השכר המשולמת לעובדים בנפת אשקלון נמוכה באופן משמעותי ביחס למשולם במרכז הארץ. כך למשל מגיע פער השכר בין כלל השכירים בנפת אשקלון לבין השכירים במרכז הארץ ל-25% לרעת העובדים בנפת אשקלון. עיון בפערי השכר לפי רמות השכלה מלמד שהפער תמיד לרעת עובדי נפת

אשקלון: ברמת השכלה עד 10 שנות לימוד נמצא פער של 15%, בקבוצת 11-12 שנות לימוד, 33.1% בקבוצת 13-15 פער של 20.2% ובקבוצת 16 שנות לימוד הגיע הפער ל-41% בקרוב לרעת העובדים בנפת אשקלון.

הירידה המתמשכת בביקוש לעובדים בשנים האחרונות הקטינה את מספר העובדים במגזר העסקי. בשנה האחרונה ירד שיעורם ב-1% בעוד שבמרכז הארץ הוא נישאר יציב ואף עלה במידה מסוימת.

השתתפות בתעסוקה ושכר

מחוז ת"א והמרכז	נפת אשקלון		
	סה"כ	העיר אשקלון	
58.4%	54.2%	53.2%	% ההשתתפות בכח העבודה, 2002
15.2%	24.3%	26.0%	% העובדים בתעשייה, 2002
			% העובדים מחוץ למקום המגורים, 2002
7,555.0		5,593.5	שכר ברוטו לחודש, 2001
42.2		31.5	שכר ברוטו לשעת עבודה, 2001
+0.1%		-0.9%	% מאזן התעסוקה, 2003 (9 חודשים ראשונים)

מקור: סקרי כ"א, למ"ס
סקר מעסיקים, הרשות לתכנון כ"א

3. מצב האבטלה

3.1 ציפויים מצב קיים: על מנת לבחון את מצב האבטלה באופן מקיף נעזרנו בשלושה מדדים שונים: שיעור האבטלה, משך האבטלה ו'הגרעין הקשה' של מובטלים קרי מחפשי עבודה 50 שבועות ויותר. שיעור האבטלה בנפת אשקלון הגיע בשנת 2002 ל-13%, משך האבטלה עמד על 27.7 שבועות ואחוז הגרעין הקשה הגיע ל-21% בקרוב.

מצב האבטלה בעיר אשקלון אף קשה הרבה יותר מאשר בנפה כאשר נמדד על פי שלושת המדדים לעיל. במיוחד בולט השוני בשיעור האבטלה אשר עומד על 17% בשיעור הגבוה של הגרעין הקשה של המובטלים 25.6%. ההשוואה למרכז הארץ מלמדת כי המצב בנפת אשקלון ובעיר אשקלון חמור בכ-25%-50% בהתאם למדד. הפערים אינם משתנים בנייתוח שעורי האבטלה לפי אוכלוסיות ולפי קבוצות השכלה.

אבטלה בנפת אשקלון, העיר אשקלון, מחוז ת"א והמרכז, 2002

מחוז ת"א והמרכז	נפת אשקלון		
	סה"כ	העיר אשקלון	
9.4%	17.0%	13.0%	% האבטלה
23.9	28.4	27.7	משך זמן אבטלה, בשבועות
16.8%	25.6%	20.7%	% ה'גרעין הקשה'
			אוכלוסיות
			שיעור אבטלה בקבוצה
9.8%	19.4%	15.1%	נשים
8.9%	14.9%	11.2%	גברים
9.7%	18.6%	12.5%	עולים
9.3%	16.7%	13.2%	וותיקים
10.2%	35.6%	20.0%	הורים ליחידים
			שנות לימוד
13.1%	21.1%	16.7%	עד 10 שני"ל
11.3%	18.3%	13.0%	11 – 12
8.5%	17.2%	14.9%	13 – 15
5.8%	10.5%	6.2%	+16

מקור: נתוני סקר כ"א 2002, למ"ס
עיבודים מיוחדים, הרשות לתכנון כ"א

3.2 התפתחות שיעור האבטלה באשקלון 1991-2002 – מאמות ארוכות טווח: שיעור

האבטלה בנפת אשקלון הינו מהגבוהים בארץ ושומר כל רמתו הגבוהה מזה מספר שנים. המעניין ששיעור האבטלה שם נשאר גבוה מזה שנים בעוד שבמרכז הארץ למשל השינויים באבטלה הינם משמעותיים ביותר. בשנת 1991 למשל היה שיעור האבטלה בממוצע הארצי 10.6% במרכז האבטלה ב- 10% ובנפת אשקלון 12.1%. בשנים שלאחר מכן שהיו שנות קליטת העלייה והתחלת תהליך השלום ירד שיעור האבטלה בממוצע הארצי עד ל- 6.7% ובמרכז עד ל- 5.5% ואילו בנפת אשקלון נשארה האבטלה ברמתה הגבוהה 12.1%.

4. מאפייני האוכלוסייה בגיל העבודה

השוואת תכונות האוכלוסייה בגיל העבודה בנפת אשקלון ובעיר אשקלון לעומת תכונות אוכלוסייה זו באזור המרכז מלמדת כי ההבדל העיקרי הוא בייצוג הגבוה של עולים חדשים בנפת אשקלון: 30.1% בהשוואה ל 13.6% באזור המרכז. ניתן לראות גם יתירות יחסית גבוהה יותר של בעלי השכלה של עד 10 שנות לימוד באזור אשקלון (26.8% בהשוואה ל 22.6% במרכז) וייצוג נמוך יחסית של בעלי השלכה אקדמית (11.9% בהשוואה ל- 19% במרכז). בשאר מאפייני האוכלוסייה כגון ההתפלגות המגדרית, הסטטוס המשפחתי והתפלגות הגיל לא ניכרים הבדלים משמעותיים בין האוכלוסייה בנפת אשקלון לבין האוכלוסייה בגיל העבודה באזור המרכז. כפי שעולה מסקרי כח אדם של הלמ"ס, ההשוואה מלמדת כי קיים תת-ניצול של היצע כח העבודה בנפת אשקלון וכי כח האדם העומד לרשות מעסיקים פוטנציאליים אינו נופל במרבית ממאפייניו הסוציו דמוגרפים מכח העבודה העומד לרשות מעסיק באזור המרכז.

תכונות אוכלוסיית גיל העבודה בנפת אשקלון, העיר ומחוז ת"א והמרכז, 2002

נפת ת"א והמרכז	נפת אשקלון		
	סה"כ	העיר אשקלון	
2,029.1	84.7	320.1	סה"כ באלפים
	באחוזים מסה"כ (100%)		
			<u>מין</u>
48.1%	49.1%	48.8%	גברים
			<u>אוכלוסיה</u>
13.6%	28.5%	30.1%	עולים
			<u>מצב משפחתי</u>
56.5%	57.7%	60.6%	נשוי
30.6%	28.1%	27.0%	רווק
13.0%	14.2%	12.5%	אחר (הורים ליחידים)
			<u>שנות לימוד</u>
22.6%	26.8%	26.8%	עד 10 שני"ל
35.7%	36.2%	38.0%	11 – 12
22.1%	22.1%	22.8%	13 – 15
19.0%	13.6%	11.9%	+16
			<u>גיל</u>
20.7%	22.2%	22.2%	עד 24
36.7%	36.6%	36.4%	25 – 44
16.3%	15.1%	15.6%	45 – 54
26.2%	26.0%	25.9%	+55

מקור: נתוני סקר כ"א 2002, למ"ס; עיבודים מיוחדים, הרשות לתכנון כ"א